

Dosar nr.3r-288/22
2-22045366-01-3r-26082022

Instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de Denis Russu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată
depusă de Denis Russu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la
contestarea actului administrativ individual defavorabil,
împotriva încheierii din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Denis
Russu,

c o n s t a t ă :

La 31 martie 2022, Denis Russu a depus la Curtea de Apel Chișinău, acțiune
în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii prin
care a solicitat anularea în tot a Hotărârii nr.24/4 din 04 martie 2022 a Completului
de examinare a contestațiilor nr.2 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul
Superior al Magistraturii cu privire la examinarea contestației declarate de Denis
Russu împotriva Deciziei nr.1552s-2181 p/m, 1583s-2224p/m din 12 ianuarie 2022
a Inspecției judiciare de respingere a sesizărilor depuse la 16 decembrie 2021 și 22
decembrie 2021, emise în privința acțiunilor judecătorilor Denis Băbălău, Stelian
Teleucă, Silvia Gîrbu de la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea acțiunii a indicat că la judecarea cauzei penale nr.02-1a-19941-
26082016 la Curtea de Apel Chișinău, Colegiului penal format din Președintele
completului, judecător - Stelian Teleucă, judecătorii Silvia Gîrbu și Denis Băbălău,
la 08 decembrie și 10 decembrie 2021 au fost săvârșite abateri disciplinare
prevăzute de art.4 alin.(1) lit.i) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la
răspunderea disciplinară a judecătorilor, și anume încălcarea normelor imperative
ale legislației în procesul de desfășurare a justiției.

Relatează că prin refuzul Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău de a
examina materialele dosarului penal în conformitate cu art.365 - 376 Cod de
procedură penală, nu a fost asigurată examinarea cauzei cu prezența avocatului

Svetlana Mazur, apărătorul unuia din inculpați. A fost comisă o încălcare a procedurii penale, respectiv, încălcând drepturile inculpaților Denis Russu, Oleg Timofti, Victor Pridorjîni și Veaceslav Ișcenco la un proces echitabil, garantat de art.6 CEDO.

Mai menționează reclamantul că la 22 decembrie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii a recepționat sesizarea depusă de Denis Russu, prin care se invocă încălcarea dreptului acestuia la un proces echitabil.

Susține că la 12 ianuarie 2022, Inspectorul-judecător al Inspecției Judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, Tatiana Craiu, a adoptat decizia nr.1552s-2181p/m și nr.1583s-2224p/m de respingere ca neîntemeiată a sesizării din motivul lipsei temeiurilor de abateri disciplinare, pe faptele/acțiunile descrise, care sunt neîntemeiate, acestea neconstituind temeiurile unor abateri disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Nefiind de acord cu Decizia emisă de către inspectorul - judecător Tatiana Craiu, reclamantul, a contestat-o în adresa Completului de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii. Consideră, că decizia emisă ar trebui să fie anulată în tot cu trimiterea materialelor la reexaminare din motiv că nu a fost examinate toate circumstanțele declarate.

La 04 martie 2022, Completul de contestație nr.2 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componența: președinte Igor Mânăscuță, membri Angela Oteanu și Iurie Cotruță, examinând contestația depusă de Denis Russu împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr.1552s-2181p/m, nr.1583s-2224p/m din 12 ianuarie 2022, emise pe marginea sesizărilor depuse la 16 decembrie 2021 și la 22 decembrie 2021 asupra acțiunilor judecătorilor Denis Băbălău, Stelian Teleucă, Silvia Gîrbu de la Curtea de Apel Chișinău, au respins ca neîntemeiată contestația depusă.

Consideră că actele contestate, Decizia Inspecției judiciare cu privire la respingerea sesizărilor asupra tragerii la răspundere disciplinară a magistraților din cadrul Curții de Apel Chișinău și respectiv Hotărârea Completului de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, urmează a fi anulate.

Notează că completul de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău de la bun început s-a manifestat în defavoarea inculpaților, fapt care se confirmă prin respingerea cererilor și demersurilor părții apărării, însoțită de ignorarea totală a drepturilor procesuale ale inculpaților, ignorarea vădită și premeditată a drepturilor la un proces echitabil, garantate de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Constată că desfășurarea procesului penal și tendința finisării examinării acestuia la etapa prezentării probelor de către partea apărării, a fost dictată nu de voința părților de a stabili adevărul și alte împrejurări ce au importanță deosebită pentru procesul penal, ci de necesitatea stringentă de a finisa examinarea cauzei în cel mai scurt timp, din motiv că termenele rezonabile au fost încălcate, deoarece cauza se afla în gestiunea Curții de Apel Chișinău mai mult de 5 (cinci) ani.

Susține că la ședința din 08 decembrie 2021, avocatul Svetlana Mazur, care acționa în interesele inculpatului Denis Russu, în calitate de apărător din partea statului, s-a simțit rău și s-a plâns colegilor că are o durere în gât.

La data de 10 decembrie 2021, avocata Svetlana Mazur, care acționa în interesele inculpatului Denis Russu a fost înlocuită prin intermediul OT Chișinău CNAJGS, cu desemnarea avocatului Aurelia Mîrzîncu.

În ședința de judecată, au fost audiate părerile părților cu privire la posibilitatea de a continua examinarea cauzei cu un nou avocat, care ar trebui să participe la dezbateri judiciare.

Avocatul Aurelia Mîrzîncu a comunicat instanței că nu a avut posibilitate de a lua cunoștință cu materialele cauzei, nu a avut nici întâlnire cu clientul său, și ca urmare, nu poate stipula funcția și linia de apărare, întrucât a fost numită în funcție de doar o oră în urmă. Toți avocații și inculpații au cerut amânarea ședinței la o altă dată, însă Colegiul penal a trecut la dezbateri judiciare.

A mai menționat că la data de 16 decembrie 2021, a depus la Curtea Supremă de Justiție cerere de strămutare a cauzei penale, iar la ședința din data de 17 decembrie 2021, avocatul Svetlana Mazur a informat completul de judecată despre depunerea acesteia.

Susține că completul fiind informat despre depunerea cererii de strămutare, ignorând sesizarea transmisă la Curtea Supremă de Justiție, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a continuat examinarea, pronunțând dispozitivul sentinței în aceeași zi.

Subliniază reclamantul că faptele expuse întrunesc elemente constitutive ale abaterii disciplinare, privind răspunderea disciplinară a judecătorilor din cadrul Curții de Apel Chișinău, Stelian Teleucă, Silvia Gîrbu și Denis Băbălău potrivit art.4 alin.(1) din Legea nr.178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Consideră că, Inspekția judiciară și Completul de contestație nr.2 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii nu și-a îndeplinit obligațiile corespunzător, nu a examinat probele (audio CD din proces de judecată), nu a avut un rol activ la examinarea sesizărilor privind tragerea la răspundere disciplinară a magistraților Curții de Apel Chișinău, Stelian Teleucă, Denis Băbălău și Silvia Gîrbu, nu a întreprins toate acțiunile pentru stabilirea adevărului, nu a asigurat posibilitatea examinării materialelor în mod complet și obiectiv, prin ce s-a încălcat art.1 al CEDO și anume obligația generală a statului de a recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa, drepturile și libertățile definite de Convenție, limitându-i petiționarilor accesul liber la justiție.

Prin încheierea din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ depusă de Denis Russu în temeiul art.207 alin.(2) din Codul administrativ (f.d.42-45).

Invocând netemeinicia și ilegalitatea încheierii enunțate, la 03 august 2022, Denis Russu a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei Curții de Apel Chișinău, dacă în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu se poate adopta o soluție finală în acest caz.

În motivarea recursului au fost reiterate circumstanțele de fapt și de drept

invocate în cererea de chemare în judecată și susținute pe parcursul examinării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Încheierea din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de Denis Russu la 23 iulie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție nr.DS8007192698AS (f.d.48), iar la 03 august 2022, Denis Russu a depus recurs împotriva încheierii din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.49-59).

Astfel, instanța de recurs constată că, recursul depus de Denis Russu a fost depus cu respectarea prevederilor articolului 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

La 26 august 2022, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Consiliului Superior al Magistraturii copia recursului depus de Denis Russu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.70-72).

La 21 septembrie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a prezentat referința la recursul depus de Denis Russu împotriva încheierii din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând respingerea recursului menționat (f.d.73-74).

Suplimentar, Consiliul Superior al Magistraturii a notat că încheierea recurată este una legală, având o motivare clară și bine argumentată, iar, argumentele invocate de recurent nu ating nivelul temeiurilor legale, concludente și serioase care ar justifica necesitatea anulării încheierii primei instanțe.

La 17 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Denis Russu referința depusă de Consiliul Superior al Magistraturii, pentru informare (f.d.75).

Potrivit articolului 243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece argumentele indicate în cererea de recurs au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele cauzei și argumentele menționate în referință, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Denis Russu și a menține încheierea din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău din considerentele ce urmează.

În corespundere cu articolul 241 alin.(1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Pentru a se expune asupra legalității încheierii 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul va proceda la analiza, pe rând, a circumstanțelor cauzei, argumentelor recurentului și normelor de drept aplicabile acesteia.

Articolul 21 alin.(1) din Codul administrativ stipulează că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Potrivit art.22 alin.(1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sânt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În corespundere cu prevederile art.194 alin.(1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Din actele cauzei rezultă că, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Denis Russu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actelor administrative, a fost declarată inadmisibilă.

Instanța de recurs reține că, la 16 decembrie 2021 și la 22 decembrie 2021, Denis Russu a depus sesizare Consiliului Superior al Magistraturii prin care a solicitat atragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor din cadrul Curții de Apel Chișinău – Stelian Teleucă, Silvia Gîrbu și Denis Băbălău.

La 12 ianuarie 2022, prin decizia nr.1552s-2181p/m, nr.1583s-2224p/m a Inspecției judiciare din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii a fost respinsă sesizarea depusă de Denis Russu.

Nefiind de acord cu decizia nr.1552s-2181p/m, nr.1583s-2224p/m din 12 ianuarie 2022 a Inspecției Judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, Denis Russu a depus contestație împotriva deciziei pre citate la Completul de examinare a contestațiilor.

Prin hotărârea nr.24/4 din 04 martie 2022 a Completului de examinare a contestațiilor nr.2 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, a fost respinsă contestația depusă de Denis Russu împotriva deciziei nr.1552s-2181p/m, nr.1583s-2224p/m din 12 ianuarie 2022 a Inspecției judiciare.

La 31 martie 2022, Denis Russu a depus la Curtea de Apel Chișinău acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, prin care a solicitat: anularea în tot a Hotărârii nr.24/4 din 04 martie 2022 a Completului de examinare a contestațiilor nr.2 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la examinarea contestației declarate de Denis Russu împotriva Deciziei nr.1552s-2181 p/m, 1583s-2224p/m din 12 ianuarie 2022 a Inspecției judiciare de respingere a sesizărilor depuse la 16 decembrie 2021 și 22 decembrie 2021, emise în privința acțiunilor judecătorilor Denis Băbălău, Stelian Teleucă, Silvia Gîrbu de la Curtea de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Denis Russu în temeiul art.207 alin.(2) din Codul administrativ (f.d.42-45).

La caz, sunt relevante prevederile art.27 alin.(1) din Legea cu privire la

răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, potrivit căruia completele de examinare a contestațiilor ale Colegiului disciplinar verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor.

În accepțiunea art.28 alin.(1) și (3) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă.

Completele de contestație decid: a) admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare; b) respingerea contestației ca neîntemeiată. În temeiul art.29 alin.(3) al legii menționate, hotărârea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă.

Totodată, conform pct.pct.85, 86.1 ale Regulamentului cu privire la activitatea Colegiului disciplinar, aprobat prin hotărârea nr.505/24 din 13 noiembrie 2018 a Consiliului Superior al Magistraturii, hotărârea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este fără drept de atac. Contestația împotriva hotărârii completului de contestație prin care a fost respinsă contestația împotriva deciziei Inspecției judiciare de respingere a sesizării se va restitui fără examinare printr-o decizie motivată a Colegiului disciplinar.

În consecință, prin lege organică și anume articolele 27-29 din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, este reglementată detaliat procedura de examinare a contestațiilor împotriva deciziilor Inspecției Judiciare. Astfel, o persoană interesată căreia Inspecția Judiciară i-a respins o sesizare, poate utiliza o „cale de atac prevăzută de lege”, depunând o contestație la Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar.

În acest sens, instanța de fond, justificat a indicat că Inspecția judiciară și Colegiul disciplinar ca organe specializate ale Consiliului Superior al Magistraturii, activează independent și exercită atribuții quasi-judiciare. Întrucât examinarea sesizărilor se poate finaliza cu aplicarea unei sancțiuni disciplinare în privința unui magistrat independent și inamovibil, în activitatea de înfăptuire a justiției a căruia sunt interzise orice fel de imixțiuni. Atât Inspecția Judiciară cât și Colegiul disciplinar activează ca un „tribunal”.

Astfel, prin faptul că o persoană interesată căreia Inspecția Judiciară i-a respins o sesizare, poate depune o contestație la Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar, se instituie o cale de atac și respectiv două trepte procedurale, prevăzute de legea organică, întrucât conțin atât șanse cât și garanții ale apărării dreptului pretins încălcat, cât și rigori de formă, conținut și termene de procedură.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin jurisprudența sa, interpretând articolul 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, a stabilit că „dreptul la un tribunal” (accesul liber la justiție) nu este unul absolut, poate fi limitat, reglementarea sa fiind adesea variabilă în timp și în spațiu, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (cauzele Golder contra Regatului Unit al Marii Britanii din 21 februarie 1975, §38, Ashingdane contra Regatului Unit din 28 mai 1985, §57). Condiția impusă constant de jurisprudența Curții în aplicarea articolului 6§1 din Convenție cere ca limitările operate de către statele contractante

să nu restrângă nejustificat accesul individului la un „tribunal” în măsura în care dreptul în discuție să fie afectat în chiar substanța sa.

În acest context, instanța de recurs denotă că Denis Russu a avut acces la un „tribunal”, iar legea organică i-a oferit 2 niveluri de jurisdicție, atâta cât a considerat legiuitorul Republicii Moldova suficient, astfel încât dreptul acestuia nu este afectat în substanța sa.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ ține să explice că, prin hotărârea nr.24/4 din 04 martie 2022 a Completului de examinare a contestațiilor de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii i s-a explicat lui Denis Russu că în cadrul examinării sesizării s-a stabilit că, motivele invocate de autor nu reprezintă fapte ce ar putea constitui abateri disciplinare în acțiunile judecătorului vizat, prevăzute de art.4 alin.(1) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, iar Decizia Inspecției judiciare din 12 ianuarie 2022, este întemeiată.

În speță, instanța de recurs reiterează că prin hotărârea Completului de examinare a contestațiilor nr.24/4 din 04 martie 2022, contestația depusă de Denis Russu a fost respinsă ca neîntemeiată, aceasta fiind definitivă. Astfel, aceasta nu se încadrează în categoria deciziilor stabilite prin prisma Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, pasibile de contestare.

Din considerentele menționate completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ conchide că instanța de fond corect a decis asupra inadmisibilității acțiunii în contencios administrativ depusă de Denis Russu împotriva Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actelor administrative.

La acest segment, important este de remarcat că prin decizia Curții Constituționale nr.137 din 29 septembrie 2022, a fost declarată inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a tezei a doua din art.29 alin.(3) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, normă juridică ce are incidență directă în speța dedusă judecării.

Curtea a punctat că articolul 20 din Constituție își găsește corespondența în dispozițiile articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (DCC nr.37 din 30 martie 2021, §32; DCC nr.85 din 8 iunie 2021, §28). Pentru ca articolul 6§1 din Convenție să fie aplicabil, trebuie să existe o „dispută” cu privire la un „drept” despre care se poate afirma că este recunoscut în dreptul național, indiferent dacă este protejat sau nu de Convenție (Regner v. Republica Cehă (MC), 19 septembrie 2017, §99; Denisov v. Ucraina (MC), 25 septembrie 2018, §44).

Curtea a constatat că potrivit art.19 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecători poate fi depusă de o persoană ale cărei drepturi au fost încălcate ca urmare a faptei comise de judecător sau de o altă persoană care poate invoca un interes legitim. Conform art.23 alin.(1¹) și 26 alin.(1) din aceeași lege, în cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător

elaborează o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în fața completelor de examinare a contestațiilor ale Colegiului disciplinar.

Curtea a menționat că pretinsa existență a unui drept de acces la un tribunal împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării nu este demonstrată prin existența unui drept „civil” care poate fi apărut în justiție. Răspunderea disciplinară a judecătorilor reprezintă o procedură de drept public care urmărește să asigure responsabilitatea judecătorilor și, prin urmare, încrederea publicului în justiție. Fără a nega importanța acestei instituții, Curtea a relevat că în eventualitatea sancționării disciplinare a unui judecător, persoana care a depus sesizarea nu va obține vreun avantaj patrimonial sau nepatrimonial care ar putea fi catalogat ca un drept „civil”.

În această ordine de idei, nu poate fi reținut argumentul recurentului Denis Russu cu referire la faptul că, i-a fost îngădit accesul la justiție, întrucât în această situație cadrul normativ pertinent instituie o dublă jurisdicție la examinarea sesizării, iar legiuitorul a optat doar pentru posibilitatea contestării hotărârilor colegiului disciplinar privind rezultatul examinării cauzei disciplinare adoptate în condițiile art.36 alin.(1) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și legală, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de Denis Russu.

Conform articolelor 193, 241 și 243 alin.(1) lit.b), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Denis Russu și se menține încheierea din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii:

Iurie Bejenaru

Aliona Miron

Dosarul nr.3r-288/22
2-22045366-01-3r-26082022

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând cererea depusă de Denis Russu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizare a Curții Constituționale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Denis Russu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil,

c o n s t a t ă :

La 31 martie 2022, Denis Russu a depus la Curtea de Apel Chișinău, acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii prin care a solicitat anularea în tot a Hotărârii nr.24/4 din 04 martie 2022 a Completului de examinare a contestațiilor nr.2 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la examinarea contestației declarate de Denis Russu împotriva Deciziei nr.1552s-2181 p/m, 1583s-2224p/m din 12 ianuarie 2022 a Inspecției judiciare de respingere a sesizărilor depuse la 16 decembrie 2021 și 22 decembrie 2021, emise în privința acțiunilor judecătorilor Denis Băbălău, Stelian Teleucă, Silvia Gîrbu de la Curtea de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă cererea de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ depusă de Denis Russu în temeiul art.207 alin.(2) din Codul administrativ (f.d.42-45).

Invocând netemeinicia și ilegalitatea încheierii enunțate, la 03 august 2022, Denis Russu a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei Curții de Apel Chișinău, dacă în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu se poate adopta o soluție finală în acest caz.

Totodată, mai solicită sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității alin.(3) al art.29 din Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, pe marginea examinării acestei acțiuni în contencios administrativ depusă de Denis Russu împotriva Consiliului Superior al

Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

În susținerea cererii a indicat că la adoptarea normei menționate legiuitorul nu a ținut cont de eventuala limitare prevăzută de art.16, art.20 și art.119 din Constituția Republicii Moldova. Astfel, consideră că prin aplicarea art.29 alin.(3) a Legii menționate, este îngădit în drept de a exercita căile de atac în condițiile legii, pentru a apăra drepturile și interesele sale legitime în instanțele judecătorești.

Totodată, mai consideră că prin modalitatea de reglementare conținută în norma vizată legiuitorul a depășit vădit previzibilitatea normei, cât și faptul că legile pot stabili drepturi și obligații care însă nu pot deroga de la garanțiile fundamentale, ele în esență doar având rol de transpunere a principiilor, drepturilor și obligațiilor cetățenilor statului respectiv.

Mai menționează că legiuitorul la adoptarea prevederilor art.29 alin.(3) al Legii nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, care în viitor ar putea pune sub semnul întrebării chiar examinarea acestor cazuri prin prisma respectării prevederilor art.6 și 13 al CEDO, precum și alte dificultăți cu care se pot confrunta participanții la proces atunci când pun analizei achitabilitatea Hotărârii privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării, cu îngădirea tuturor căilor de atac, deoarece este definitivă.

În această ordine de idei, prin aplicarea art.29 alin.(3) al Legii nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, recurentului i-a fost îngădit accesul la justiție, garantat de art.20 din Constituția Republicii Moldova.

Studiind cererea înaintată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu prevederile art.12¹ din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Potrivit art.135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Distinct, se reține că la 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr.2 „Pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Conform §79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit §82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.

- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând respectarea condițiilor prevăzute la § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, obligator-necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că acestea nu sunt întrunite în totalitate, în special ce se referă la pct. (4) „nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate”.

Or, anterior, la 29 septembrie 2022, Curtea Constituțională a emis hotărârea nr.137, prin care a fost declarată inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a tezei a doua din art.29 alin.(3) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, normă juridică ce are incidență directă în speța dedusă judecătii.

Curtea a punctat că articolul 20 din Constituție își găsește corespondența în dispozițiile articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (DCC nr.37 din 30 martie 2021, §32; DCC nr.85 din 8 iunie 2021, §28). Pentru ca articolul 6§1 din Convenție să fie aplicabil, trebuie să existe o „dispută” cu privire la un „drept” despre care se poate afirma că este recunoscut în dreptul național, indiferent dacă este protejat sau nu de Convenție (Regner v. Republica Cehă (MC), 19 septembrie 2017, §99; Denisov v. Ucraina (MC), 25 septembrie 2018, §44).

Curtea a constatat că potrivit art.19 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecători poate fi depusă de o persoană ale cărei drepturi au fost încălcate ca urmare a faptei comise de judecător sau de o altă persoană care poate invoca un interes legitim. Conform art.23 alin.(1¹) și 26 alin.(1) din aceeași lege, în cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător elaborează o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în fața completelor de examinare a contestațiilor ale Colegiului disciplinar.

Curtea a menționat că pretinsa existență a unui drept de acces la un tribunal împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării nu este demonstrată prin existența unui drept „civil” care poate fi apărut în justiție. Răspunderea disciplinară a judecătorilor reprezintă o procedură de drept public care urmărește să asigure responsabilitatea judecătorilor și, prin urmare, încrederea publicului în justiție. Fără a nega importanța acestei instituții, Curtea a relevat că în eventualitatea sancționării disciplinare a unui judecător, persoana care a depus sesizarea nu va obține vreun avantaj patrimonial sau nepatrimonial care ar putea fi catalogat ca un drept „civil”.

Prin urmare, având în vedere că nu sunt întrunite totalmente condițiile menționate la § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016 „Pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015)”, rezultă netemeinicia cererii depusă de Denis Russu privind ridicarea excepției de

neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, și, cu titlu de consecință, urmează a fi respinsă.

Astfel, conform art.195 și art.230 din Codul administrativ, în coroborare cu art.12¹ din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Denis Russu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizare a Curții Constituționale, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Denis Russu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron